

وَالَّذِينَ تَبَوَّؤُوا الدَّارَ وَالْإِيمَانَ مِنْ قَبْلِهِمْ يُحِبُّونَ
مَنْ هَاجَرَ إِلَيْهِمْ وَلَا يَجِدُونَ فِي صُدُورِهِمْ حَاجَةً
مِمَّا أُوتُوا وَيُؤْثِرُونَ عَلَى أَنْفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ
خَصَاصَةٌ وَمَنْ يُوَقِّ شَخَّ نَفْسِهِ فَأُولَئِكَ هُمُ
الْمُفْلِحُونَ

قال رسول الله صَلَّى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

مَنْ تَصَدَّقَ بِعَذْلِ تَمْرَةٍ مِنْ كَسْبٍ طَيِّبٍ ، وَلَا يَقْبَلُ اللَّهُ
إِلَّا الطَّيِّبَ فَإِنَّ اللَّهَ يَقْبَلُهَا بِيَمِينِهِ.

Değerli Müslümanlar!

Bir adam Peygamberimiz (sav) e gelerek: “Ben açım”, dedi. Allah’ın Rasûlü hane halkından yiyecek bir şey göndermelerini istedi. Evde sudan başka bir şey olmadığının haberini alınca, ashabına dönerek: “Bu gece bu şahsı kim misafir etmek ister?” diye sordu.

Ensardan biri: “Ben misafir ederim”, diyerek o yoksulu alıp evine götürdü. Evde hanımı, “sadece çocukların yiyeceği kadar bir şeyler olduğunu” söyleyince; Sahâbî: “Öyleyse çocukları oyala. Sofraya gelmek isterlerse onları uyut. Misafirimiz içeri girince de lambayı söndür. Sofrada biz de yiyormuş gibi yapalım”, dedi. Sofraya oturdular. Misafir karnını doyurdu, onlar da aç yattılar.

Sabahleyin bu sahâbî ile karşılaşan Resûl-i Ekrem Efendimiz şöyle buyurdu: “Bu gece misafirinize yaptıklarınızdan Allah Teâlâ memnun oldu.”¹

Aziz Müminler!

Cömertliğin en yüksek mertebesi, kendi ihtiyacı olsa bile başkasını kendisine tercih etmektir. Buna “İsâr” denmektedir. Bir başka ifadeyle, nefsinden fedakârlık yaparak, hakkından vaz geçerek, kendinin de muhtaç olduğu bir hakkı veya imkânı, diğer bir mümine devredebilmektir. Her hâlükârda kendinden önce din kardeşinin huzur ve saadetini düşünebilmektir. Yâni bencillikten kurtulup diğergâmlığa geçerek “önce ben” yerine, “önce o” diyebilmektir. İsârın en güzel örneklerini ensar bizlere göstermiştir. Âyet-i kerîmede onların bu güzel vasıfları şöyle dile getirilmektedir: “Daha önceden Medine’yi yurt edinmiş ve gönüllerine imanı yerleştirmiş olan kimseler, kendilerine göç edip gelenleri severler ve onlara

verilenlerden dolayı içlerinde bir rahatsızlık hissetmezler. Kendileri zaruret içinde bulunsalar bile onları kendilerine tercih ederler. Kim nefsinin cimriliğinden korunursa, işte onlar kurtuluşa erenlerdir.”²

Aziz Müminler!

Ensar, Mekkeli kâfirlerin zulmünden kaçan, mallarını ve mülklerini Mekke’de bırakıp gelen muhacirlere evlerini açmışlar, onları kendilerine hep tercih etmişlerdir. İsâr, cömertliğin zirvesidir. Zirâ cömertlik, malın fazlasından kendine lâzım olmayanı vermektir. İsâr ise, muhtaç olduğu ve aslında kendisine de lâzım olan bir şeyi, verebilmektir. Nefsin itirazlarını susturarak, ihtiraslara set çekerek kazanılan ruhani bir zaferdir. Rabbimiz, kullarında görmeyi murâd ettiği bu ahlâka dâir, bir âyet-i kerîmede şöyle buyurur:

“Onlar kendi canları çekmesine rağmen, yemeklerini yoksula, öksüze, esire verirler ve onlara: ‘Bunu size Allah rızâsı için yediriyoruz. Sizden karşılık ve teşekkür beklemiyoruz. Biz çetin, belalı bir dünde Rabbimizden korkarız’, derler. Allah da onları o günün fenalığından korur. Yüzlerine parlaklık, gönüllerine sevinç verir.”³

Aziz Müminler!

Demek ki en yüce mertebeyi elde edebilmek için, en sevdiği ve kendisine en çok ihtiyaç duyduğu şeyleri vermek şarttır. Bu durum bir başka âyet-i kerîmede şöyle anlatılmaktadır: “Sevdiğiniz şeylerden Allah yolunda harcamadıkça en iyiye eremezsiniz”⁴

Hutbemi Peygamber Efendimiz’in bir hadisiyle bitiriyorum: “Kim, helâl kazancından bir hurma kadar sadaka verirse, ki Allah, helâlden başkasını kabul etmez, Allah o sadakayı kabul eder. Sonra onu dağ gibi oluncaya kadar, herhangi birinizin tayını büyüüttüğü gibi, sahibi adına ihtimamla büyütür.”⁵

¹Buhârî, Menâkıbü’l-ensâr 10.

²Haşr 9.

³İnsan 8-11.

⁴Âli-İmran 92.

⁵Buhârî, Zekât 8, Müslim, Zekât 63.